

بسمه تعالی

شناسنامه اجمالی طرح مستند آلاچیق

نام طرح: آلاچیق (خانه ای چادری که عشایر شاهسون بعنوان خانه از آن استفاده می کنند. نوعی خیمه با پوششی ضخیم)

قالب: مستند

تعداد: ۳ قسمت

زمان: ۹۰ دقیقه

زبان: فارسی

نوع ضبط: پرتابل ویژه

مقدمه:

به عنوان فرزندی از سه ایل بزرگ ایران، فردی که در داخل آلاچیق چشم به جهان گشوده در میان آنها زندگی ایلی و عشایری را تجربه کرده، با فرهنگ، هنر و معماری ایل شاهسون آشنا شده ام. نتیجه تحقیقات فراوان خود را در معماری بنای عشایر یعنی آلاچیق را تقدیم جامعه مدرن و همه جویندگان و علاقمندان به فرهنگهای جوامع بشری و دست آوردهای تاریخی و فرهنگی آنها می نمایم.

این تحقیق که امید است به مستندی فاخر تبدیل شود جنبه های مختلف معماری آلاچیق که در نوع خود معماری انعطاف پذیر است را مورد واکاوی قرار می دهد. در عین حال به بیان علمی دقیق سیستم ها و نظامهایی که کالبد معماری انعطاف پذیر را مورد توجه قرار می دهد را بررسی کرده و نقش آنها را در سازمان دهی بنا بررسی می کند.

هدف این تحقیق با سطح مستند ارتقاء دانش طراحی معماری انعطاف پذیر آلاچیق در بینندگان است تا با کاوش علمی، فنی، مهندسی و فرهنگی و مقایسه آن با سایر معماریهای عشایر دنیا بتوانیم زیباییهای این معماری زیبا را به نمایش بگذاریم. در واقع این مستند نقطه آغازینی است برای تحقیقات سایر پوینگان این مرز و بوم و کمکی است در جهت درک بهتر از تجربیات و هنر این نوع معماری و زندگی عشیره ای که تا به امروز تا حدی مورد غفلت قرار گرفته است.

شرح موضوع:

آلاچیق و معماری آن کنشی آگاهانه و انسانی با طبیعت را برپا داشته و در این میان انگاره ای چون معماری طبیعت را شکل داده که آرمان آن آفرینش گونه ای معماری همخوان و سازگار با طبیعت است.

آلاچیق به دلیل قدرت و مقاومت در برابر عوامل جوی ، نمای زیبا و بنای آسان و سریع دارای معماری خاص و منحصر بفرد می باشد که بررسی شیوه ساختمان آن برای این مستند در سیصد برگ تحقیقات تخصصی که حاصل زحمات نگارنده است و انشاءالله تقدیم خواهد شد نشان از اهمیت بالای آن دارد.

فرم آلاچیق که بصورت نیم کره است علاوه بر خواص محیطی و مادی از نظر روانی ضمن انتقال حس استحکام، بر ارتباط نزدیک و صمیمانه اعضای داخل خانه می افزاید. در این فضا نوعی برابری و احترام بر ارزشهای انسانی نیز مشهود است چرا که جایگاهی بالاتر یا پایین تر در آن وجود نداشته و همه در یک نگاه و روبروی هم قرار میگیرند.

آلاچیق علاوه بر شکل از نظر خصوصیات محیطی در کمترین فضا با بیشترین کارایی برپاشده و از نظر عمر مقاومت در برابر بلایای طبیعی و راحتی احداث بنا و حمل و سبکی، آن را در ردیف معماریهای استثنایی قرار داده است.

در خصوص اجزای تشکیل دهنده آلاچیق می توان ازقسمتهای مختلفی مانند: نمد، چوبوق، چنبره، چیق، اورکن، باستریق، تپنلیک، دوغاناق، یانلیق، داللیق، بوغازلیق، قاپی لیق، چوسکی، تپنلیگ باغی، اوجاق، قره بیرچک، باغ بند، اجاق قیراغی، حیبه، فرمش، گلیم، چوال، آسمالیق، دوز داغارجیغی و... نام برد که هرکدام بعنوان جزوی ازصنایع دستی عشایر کارایی جداگانه و اساسی درتشکیل یک آلاچیق را دارند.

بررسی آلاچیق عشایرایل شاهسون از نظر علمی و پژوهشی دراین مستند نشان خواهد داد تا این سیستم بی نظیر درضمن اهمیت وجایگاه خود چه تفاوتهایی باآلاچیقهای عشایر سایرکشورهاهمچون آلاچیق آفریقا، آسیای میانه، ترکمنستان، عربستان، کینیا، ذولاند، سومالی، کپروبناهای حصیری، مراکش، توران، هندوستان، تبت، چادر قشقای وکومه ایرانی و... دارد.

ضرورت ساخت این مستند:

آلاچیق، این میراث گرانبها که در نوع خود در دنیا بی نظیر است متأسفانه رفته رفته در ییلاقات جای خود را به چادرهای ساده تر می دهند. امروزه ثبت و ضبط و سند سازی برای آیندگان، اشاعه فرهنگ بومی و محلی اقوام ایران اسلامی بعنوان یکی از قویترین داشته های اجتماعی، تاریخی و فرهنگی محسوب شده و اشاعه آنان علاوه

بروظایف ملی مان می تواند در جذب افکارعمومی وحتی توسعه کسب و کارهای متعدد سبب رونق اجتماعی گردد. لذا طرح فوق با پشتوانه تحقیقاتی فنی در ۳۰۰ صفحه که این معماری را از نظر زیبایی، استحام، فیزیکی، ساختاری، ترکیبات، جایگاه و تفاوت آن باچندین آلاچیق وچادرهای دیگر دنیا جزوی ازافتخارات اقوام عشایری ایران به اثبات می رساند.

ساختار:

درساخت وتولید این برنامه مستند از شخصی بعنوان محقق که کارشناس وراوی می باشد با حضوردر مکانهای متفاوت (ییلاقات، منازل، دانشگاههای معماری، و...) استفاده خواهد شد. در مواقع موردنیاز ازداخل استودیو بعنوان مکانی آزمایشگاهی وکارگاهی بهره خواهیم برد. درضمن وجود جلوه های ویژه گرافیکی جهت نشان دادن وتشریح برشهای لازم به همراه نریشن برزیباییهای کار خواهد افزود. با حضور محقق در تنها کارگاههای بازمانده از تولید کننده های اجزای آلاچیق بصورت میدانی با نحوه تولید آن آشنا خواهیم شد.

حرف آخر:

امیدوارم بتوانیم در نشان دادن دقیق گوشه ای از داشته های اجتماعی و فرهنگی عشایر این مرزو بوم که خیلی از دلیرمردان مبارز آن در مقابل ارتش سرخ شوروی و جنگ تحمیلی ایران و عراق در داخل این آلاچیقها دیده بر جهان گشوده اند سربلند و موفق باشیم. خاطرنشان می شود طرح فوق قابلیت تولید در یک یا چندین قسمت را دارد که بنا به صلاحدید مسئولین محترم بعد از تصویب بصورت میدانی تولید خواهد شد.

ومن ا...التوفیق

احدیوته